

Dělný život záleží ze zápasu s nesnázemi. Jen do činů!

§ 6. OBRAZ OKRESNÉ POJISTOVNY.

(Tuto kapitolu vypouštíme; nemá celkem významu, tím méně aktuality. — Red.)

§ 7. OBRAZ KRAJSKÉ POJISTOVNY.

(Vypouštíme. — Red.)

§ 8. JAK BY ŽUPNÍ (OKRESNÍ) NEBO KRAJSKÉ VŠEOBECNÉ POJISTOVNY ŠTASTNĚ ZNIKNOUTI MOHLY?

Komu se nelení, tomu se zelení.

Někteří myslí, že by *všeobecnou assekurací* zemský sněm v potaz vzítí měl. Ale zemští sněmové v naší ústavnosti jsou věci milostí.

Potom naši sněmové jsou dosud takovým volebným řádem sestaveni, že naši nepřátelé vždy musejí mítí vrch. Kdyby teda naši důležitou věc obecného blahobytu zemským sněmům odkazoval, vrhá ji na daleké pole, aby jen nepřátelstvo proti nám času a síly nabylo. Nejlépe by to v pravdě bylo, kdyby tato věc blahobytu, zemským sněmem stanovena byla; ale sněmy se v určitém čase nescházejí. Odklady k ničemu nepovedou.

Celá věc náleží vším právem hospodárským krajským jednotám, ježto naším milostivým panovníkem povoleny jsou. Účel hospodárských jednot

a rolnických spolků záleží v tom, aby plodivost země nebo vlasti zmnožena a práce všemožně usnadněna, zlepšena byla. Slovem, aby hodně mnoho a dobré potravy v zemi bylo, pouze, hlad a mor zniku neměly. Když teda hospodářské jednoty pečovatí mají o zásobu potravy, nelze jináko mysletí, že jim také o to pečovatí dlužno, aby zásoba tato potem lidským ze země dobytá, před zkázou všemi nožnými prostředky zachráněna byla.

Všem vědomo, že staroslavná koruna sv. Václáva a její vlastě znamenitými daněmi štědře obmyšlena jest. Aby daně tyto řádně do pokladnice státní splývaly, a občanstvo je postíhnouti mohlo, slavná vláda nucena jest všelikými volnými ústavy, školami, jednotami k tomu všemožně a praktičně napomahati, aby proletarstvo a chudoba zniku neměly. Nebo co by si počala s vlastěmi nebo kmeny, jenž by zvýšené daně platiti nemohli?

Pročež k vám milí občané volám, bedlivě sestavujte hospodářské krajské jednoty, a jichto pomocí a vlivem zařizujte assekurace (pojistovny) všeho druhu, chápaјice se všeho, co k blahobytu vede. U všem chvalitebném a rázném sl. vláda vás podporovati bude a také podporovati musí, poněvadž je nejvyšším rozumem v říši, který blaho všech národův rakouských sedružených založiti chce, a založiti usiluje, chtěic říš pohromadě zachovati.

Žádná národnost dobru nepřekáží, následovně také všeobecným krajským assekuracím překážeti nebude, kdy od pošetilosti upuštěno bude, aby jedna

národní vyvolená byla, která by nade druhou panovala, a všechny školy, úřady, obchod zajala. Blaženost lidská tím se nemnoží, aby národ nad národem panoval! Až národové do rozumu přijdou, budou vedle sebe v bázni Boží žítí a zemského blahobytu pokojně požívati. Avšak do kultury takové máme ještě daleko. Kdož může za to, že onen jest Slovanem a ten tam Němcem? Což nemohou vedle sebe pokojně žítí? —

Aby hospodářské krajské jednoty a jejich odbory župní šťastně a zdárně tím hnuly, o čem výše povědíno jest, následně navrhuju:

Zařídte občané po svých obcích *hospodářskou raddu*, a to z vážných, rozumných a národ svůj milujících mužů. Mějte oko pro ctnost a vzdělanost, pouhé hubaření bez činů a obětí, jalové vynášení ctižádostivců, sobíků vás neklamej. Řekněte dobří lidé, co kdy tlučhubové vyvedli? —

Chtíce řádnou a dělnou hospodářskou raddu v obci mítí, dobře se podívejte na občany, jež sobě zvoliti myslíte. Povahu volitebných moudrým okem pozorujte. Především hleďte na samostatnost ducha, na smýšlení národní a občanské. Spořádanost domácí a příčinlivost, dá poněkud jistoty, že na obecné hospodárství rázně dokročeno bude. Chvalně známá svědomitost, poctivost a pravdomluvnost měj pro vás kouzlo. Kdo slovo své rozhodně dané plní, je spolehlivým. Když má trochu křenu, a něco přísnosti — dobrá. Je-li rázný národovec, učený, spisovatel — ještě lépe. Ctnostnú stránku vždy a

všady rádně oceňujte, nebo *život bez vědomosti, ctnosti a svobody nemá v sobě lahody.*

Svého volitebníka, vzavše rozum do hrsti, dobře pozorujte, což asi po dnes dělal a co nedělal moha dělati, prozpytujte život jeho, zda-li se co národovec dělný a obětavý osvědčil. Obstojí-li zkoušku před vaší svědomitostí — dobrá, volte ho do raddy. Pak-li mužíček bez barvy, není-li teplý ani studený v národnosti svej, mluví-li o svobodě pro sebe a druhému ji nepřeje, je-li mu milejší tin-těra, hračka v karty o velké peníze a jiné prostopášnostě, než-li blaho spoluobčanů, moc a sláva národa, zbožňuje-li sebe nade všechno, všady se vynášeje, mluví-li mnoho a skutek utek, no nechte ptáka v háji. Kozla si za štěpaře nevolte. Vězte, co jeden soběc nebo zlomyslník pokazí, ani sto moudrých nenapraví.

§ 9. JAK BY HOSPODÁRSKÁ RADDA V OBCI MĚLA BÝTI SESTAVENA?

Kdo dobře činí, zlo mu neuškodí.

Tato hospodárská radda v obci a její členové byli by občané z obce, jenž by se k tomu účelu jako hodní lidé sedružili, aby vážné představenstvo obce u všem dobrém podporovali, proti neřesti vy-stupovali, dle pravidel hospodárskej jednoty kraj-ské slovem, skutkem orbu, dobytčárství, štěparství, lukarství atd. v obci zvelebovali, druhých k tomu